

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

МАУП

Інститут безпеки

Кафедра національної безпеки

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор Інституту Безпеки

"1" серпня 2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри
національної безпеки

Протокол №1 від 1 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

О.Д. Терещук

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРАВОВІ ОСНОВИ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ
БЕЗПЕКИ ТА ВЕДЕННЯ ВІЙНИ»

спеціальності: 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

освітнього рівня магістр

освітньої програми: Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

Галузь знань 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Київ МАУП 2024

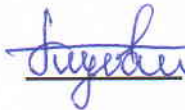
Розробник силабусу навчальної дисципліни:

Підюков Петро Павлович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри національної безпеки.

 П. П. Підюков

Викладач:

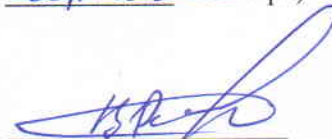
Підюков Петро Павлович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри національної безпеки.

 П. П. Підюков

Силабус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри національної безпеки (протокол № 1 від "1" серпня 2024 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту безпеки (протокол № 1 від "8" серпня 2024 р.)

Завідувач кафедри

(підпис)

(П.І.Б.)

Силабус погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

1.08.2024 р.

Гарант освітньої програми

(підпис)

(П.І.Б.)

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Правові основи регулювання міжнародної безпеки та ведення війни
Шифр та назва спеціальності	256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)
Рівень вищої освіти	Другий магістерський рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредити/90 годин Лекції: 16 год. Семінарські: 14 год. Самостійна робота: 60 год.
Терміни вивчення дисципліни	IV семестр
Мова викладання	Українська
Вид підсумкового контролю	Екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача.

	Підюков Петро Павлович
	доктор юридичних наук
	професор
	професор кафедри національної безпеки
Дисципліни, які викладає НПП	ОК20 Порівняльна стратегія безпеки застосування закордонних стандартів та стандартів НАТО ОК21 Правові основи регулювання міжнародної безпеки та ведення війни
Напрями науко досліджень	Забезпечення державної безпеки України
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	https://orcid.org/0000-0003-2025-668X
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	institutbezpeki@gmail.com
Контактний тел.	
Телефон кафедри	(044) 72-85, пн. 15-14
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту /Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-bezpeki-prat-vnz-maup/nacionalna-bezpeka/pidyukov.html

Анотація курсу

Курс «Правові основи регулювання міжнародної безпеки та ведення війни» спрямований на формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про міжнародно-правові механізми забезпечення миру, безпеки та регламентації застосування сили у міждержавних конфліктах. Дисципліна охоплює правові засади функціонування системи колективної безпеки, роль міжнародних організацій (ООН, ОБСЄ, НАТО) у підтриманні миру, джерела міжнародного гуманітарного права, принципи ведення війни, захисту цивільного населення та прав комбатантів. Особливу увагу приділено аналізу Женевських конвенцій, Гаазьких правил, сучасної практики притягнення до відповідальності за воєнні злочини та механізмів міжнародного правосуддя. Курс сприяє розвитку правової обізнаності, вмінь застосовувати міжнародні норми в умовах збройних конфліктів та оцінювати правові аспекти дій держав і суб'єктів у сфері міжнародної безпеки.

Предмет вивчення дисципліни

Предметом вивчення дисципліни є система міжнародно-правових норм, принципів, інститутів і механізмів, що регулюють питання запобігання агресії, підтримання миру та безпеки, застосування збройної сили, ведення воєнних дій, захисту жертв конфліктів, відповідальності за порушення міжнародного права під час війни, а також діяльність міжнародних організацій і судових інституцій у сфері міжнародної безпеки.

Мета курсу

Метою курсу є формування у здобувачів вищої освіти глибоких знань про правові механізми забезпечення міжнародної безпеки та регулювання збройних конфліктів, розвиток здатності орієнтуватися в міжнародних договорах і нормах гуманітарного права, а також вмінь правомірно оцінювати дії суб'єктів міжнародних відносин у сфері безпеки та війни відповідно до вимог міжнародного права.

Завдання навчальної дисципліни

Завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з основними джерелами міжнародного права у сфері безпеки та збройних конфліктів;
- вивчення системи колективної безпеки та діяльності ООН, ОБСЄ, НАТО у підтриманні миру;
- засвоєння принципів і норм міжнародного гуманітарного права та права збройних конфліктів;
- аналіз Женевських конвенцій, Гаазьких правил та інших ключових міжнародних актів;
- формування навичок правової кваліфікації дій сторін у збройних конфліктах;
- ознайомлення з процедурами міжнародного правосуддя щодо воєнних злочинів;

– розвиток здатності до критичного мислення щодо правового регулювання сучасних загроз миру й безпеки.

Пререквізити та постреквізити: Курс «Порівняльна стратегія безпеки: застосування закордонних стандартів та стандартів НАТО» має пререквізит ОК13 Державна політика забезпечення обороноздатності вивчається у 4 семестрі. Для вивчення курсу студенти мають розуміти основи стандартів НАТО.

Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності)

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у галузі національної безпеки (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності).
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК3. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК4. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК5. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. ЗК6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК1. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідних сферах національної безпеки. СК2. Здатність аналізувати та оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку міжнародних відносин та проблеми міжнародної безпеки, їх вплив на національну безпеку в контексті набуття Україною членства в НАТО. СК3. Здатність використовувати понятійно-категоріальний апарат теорії національної безпеки, аналізувати та розвивати структуру системи забезпечення національної безпеки та принципи її функціонування. СК4. Здатність аналізувати та прогнозувати розвиток безпекового середовища (глобальний, регіональний та національний аспекти) за окремими сферами забезпечення та видами діяльності. СК5. Здатність організовувати цілеспрямовану діяльність щодо формування і реалізації державної політики у сферах національної безпеки та оборони. СК6. Здатність організовувати заходи територіальної оборони, мобілізаційної підготовки та мобілізації у межах посадових обов'язків. СК7. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі національної безпеки (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) у широких та/або мультидисциплінарних контекстах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН1. Застосовувати системний аналіз та синтез для вирішення завдань забезпечення національної безпеки. ПРН2. Застосовувати вітчизняний та зарубіжний досвід забезпечення національної безпеки з урахуванням теорії національної безпеки під час здійснення професійної діяльності. ПРН3. Приймати обґрунтовані рішення з питань забезпечення національної безпеки держави (за сферами забезпечення та видами діяльності), у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних чи суперечливих інформації та вимог. ПРН4. Організовувати роботу колективу, забезпечувати професійний

	розвиток його членів та досягнення поставлених цілей. ПРН5. Розробляти та реалізовувати інноваційні проєкти у сфері національної безпеки з урахуванням правових, соціальних, економічних та етичних аспектів. ПРН6. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації. ПРН7. Аналізувати та оцінювати потенційний вплив розвитку технологій на сучасний стан безпекового середовища. ПРН8. Забезпечувати дотримання принципу гендерної рівності під час здійснення професійної діяльності. ПРН9. Синтезувати спектр заходів та підходів, що можуть використовуватись для вирішення проблем, пов'язаних з викликами глобальній, європейській та регіональній безпеці. ПРН10. Формувати елементи (складові) стратегії національної безпеки держави (за сферами забезпечення та видами діяльності). ПРН11. Застосовувати загальну методологію, спеціальні методи і технології для розв'язання професійних задач у визначених законодавством сферах та за напрямками майбутньої діяльності. ПРН12. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки і є основою для прийняття ефективних рішень, проведення досліджень та критичного осмислення проблем у галузі національної безпеки. ПРН13. Організовувати та здійснювати керівництво територіальною обороною, мобілізаційною підготовкою та мобілізацією у межах професійної компетентності. ПРН14. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань національної безпеки до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. ПРН15. Управляти проведенням заходів у процесі забезпечення національної безпеки в різних умовах обстановки з використанням нових стратегічних підходів. ПРН16. Здатність застосовувати набуті сучасні знання в галузі національної безпеки для збору, систематизації і аналізу отриманої з публічних джерел інформації стосовно загроз безпеці. ПРН17. Демонструвати та застосовувати навички управління суб'єктами національної безпеки та їх структурними підрозділами.
--	---

№		Кількість годин, з них:				
		Лекції (Л)	Семінар. зан. (СЗ)	Сам. роб. студ. (СРС)	Форма контролю	Примітка
	Модуль 1. Міжнародне право у сфері безпеки: загальні засади					
1.	Міжнародна безпека як правова категорія: поняття,	2	2	6	СР	

	джерела, суб'єкти					
2.	Принципи непорушності кордонів, незастосування сили та суверенітету	2	2	6	СР	
3.	Система колективної безпеки: діяльність ООН, ОБСЄ, НАТО в міжнародному праві	2	2	6	СР	
	Модуль 2. Міжнародно-правове регулювання ведення війни					
4	Джерела права збройних конфліктів: Женевські конвенції, Гаазькі правила	2	2	6	СР	
5	Комбатанти, цивільні особи, військовополонені: правовий статус і захист	2	2	6	СР	
6	Засоби і методи ведення війни: заборонені види зброї та обмеження	2	2	6	СР	
	Модуль 3. Відповідальність за порушення міжнародного гуманітарного права					
7	Міжнародні воєнні злочини та відповідальність за їх вчинення	2	2	6	СР	
8	Міжнародні судові інституції: МКС, Міжнародний трибунал для колишньої Югославії, Руанди	2	2	6	СР	
9	Захист прав людини під час війни: практика ЄСПЛ та ООН	2	2	6	СР	

Зміст дисципліни:

Курс складається з 3 змістовних модулів. Кожен модуль включає лекційну та семінарську частини:

Модуль 1. Міжнародне право у сфері безпеки: загальні засади (лекційні теми 1–3, семінарські заняття теми 1–3)

Модуль 2. Міжнародно-правове регулювання ведення війни (лекційні теми 4–6, семінарські заняття теми 4–6)

Модуль 3. Відповідальність за порушення міжнародного гуманітарного права

(лекційні теми 7–9, семінарські заняття теми 7–9)

Технічне й програмне забезпечення /обладнання – офіційний сайт МАУП: <http://maup.com.ua>

Формат курсу: очний (offline).

Критерії її оцінювання: - змістовність – 5 балів. відповідність темі та вимогам оформлення – 1 бал.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 6 балів.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
68-74	D		
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу:

- Передбачає роботу в команді.
- Клімат в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності.
- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.

Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації**.

При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Студенти мають можливість обмірковувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формулювати висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу технічними засобами навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

При проведенні *семінарських занять* передбачено поєднання таких форм і методів навчання як робота у малих групах, дискусія, публічний виступ, групові проекти та кейс завдання.

Студенти працюють з інформацією вдома (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюють поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- Підготовка публічного виступу.
- Виступ-інформування за темами семінарських занять.

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання. Модульний контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді тестування. Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 60 запитань. Максимальна кількість балів - 10 балів.

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання: *Екзамен*.

Рекомендовані джерела

Основна література

1. Грицун, О. О. (2014). Регулювання питань міжнародної інформаційної безпеки в межах міжнародних організацій. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки, (4 (1)), 172-180.

2. Червякова, О. В. (2020). Відповідальність за воєнні злочини: механізми та процеси відновлення суверенітету та безпеки України. Форум права, 61(2), 150-162.
3. СКУТЕЛЬНИК, О. (2024). Регулювання міжнародно-правового статусу журналістів під час війни. Інформація і право, (1 (48)), 203-209.
4. Андрощук, Г. О., & Копил, Я. В. (2023, August). ВИНЯТКИ З МІРКУВАНЬ БЕЗПЕКИ У ПАТЕНТНОМУ ПРАВІ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ ТА НАЦІОНАЛЬНЕ РЕГУЛЮВАННЯ. In The 12th International scientific and practical conference “Scientific progress: innovations, achievements and prospects”(August 21-23, 2023) MDPC Publishing, Munich, Germany. 2023. 254 p. (p. 227).
5. Меликов, Р. Г. (2023). Застосування автономних систем озброєння під час російсько-української війни: нові виклики міжнародному гуманітарному праву. Юридичний науковий електронний журнал, 1, 619-622.
6. Буглай, Н. (2016). Зовнішня політика Польщі після вступу до НАТО.
7. Затинайко, О., Павленко, В., & Крикун, П. (2023). Основні положення нової Стратегічної концепції НАТО–2022, наслідки для України. Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень НУОУ імені Івана Черняхівського, 20-24.
8. Яковюк, І. В., & Трагнюк, А. Р. (2017). Проблеми забезпечення безпеки України в контексті політики НАТО щодо Російської Федерації. Theory and practice of jurisprudence, 2(12), 18-18..
9. Інформаційна безпека організації як фактор посилення бренду роботодавця [Електронний ресурс] Л. В. Мазник, О. І. Драган Київський економічний науковий журнал. 2023. № 1. С. 39-44. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kecsj_2023_1_7
10. Безпека інформаційних систем організацій [Електронний ресурс] / Я. Пахольчук, А. Митко // Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2017. № 1. С. 89-96. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvckrc_2017_1_11
11. Корііка, М. V. (2020). Модернізація політики міжнародних організацій у сфері інформаційної безпеки. Політичне життя, (1), 102-109.
12. Котик, Ю. В., & Анісов, А. О. (2021). Місце НАТО в зовнішньополітичній стратегії України.
13. Женевська конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року.
14. Карапозюк, А. (2023, 6 лютого). Роль Ради Безпеки ООН у підтримці міжнародного миру та безпеки в сучасному світі та оцінка її ефективності на прикладі України. Центр безпекових досліджень

"СЕНСС". <https://censs.org/rol-rady-bezpeky-oon-u-pidtrymtsi-mizhnarodnoho-myru-ta-bezpeky-v-suchasnomu-sviti-ta-otsinka-yiyi-efektyvnosti-na-prykladi-ukrayiny/>

15. Ківалова, Т. С., & Чернявський, М. В. (2024). Становлення поняття міжнародної безпеки в міжнародному праві. Юридичний науковий електронний журнал, (1), 680-683. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-1/162>